

TEMA 1

ELS TRIBUTS EN L'ACTIVITAT COMERCIAL

1. SISTEMA TRIBUTARI ESPANYOL

La Constitució Espanyola, en regular els drets i els deures dels ciutadans, estableix el següent a l'article 31.1:

« Tothom ha de contribuir al sosteniment de la despesa pública d'acord amb la seva capacitat econòmica mitjançant un sistema tributari just inspirat en els principis d'igualtat i progressivitat que, en cap cas, tindrà un abast confiscador ».

Per tant podríem definir el **sistema tributari espanyol** com el conjunt de normes, mitjans i instruments amb que l'Administració Pública regula els diferents tributs que exigeix com a mitja de finançament per a la despesa pública.

Hi ha tres sistemes tributaris: estatal, autonòmic i local.

La Llei general tributària defineix **els tributs** com els «ingressos públics que consisteixen en prestacions pecuniàries exigides per una Administració pública com a conseqüència de la realització de supòsits que generen el deure de contribuir, amb la finalitat primordial d'obtenir els ingressos necessaris per al sosteniment de despeses públiques».

El tribut determinarà l'**obligació del contribuïent** al pagament d'una quantitat a l'Administració pública si es materialitza un fet determinat; aquesta obligació es justifica en la necessitat de l'Administració de rebre ingressos per poder dur a terme les seves finalitats.

Els tributs poden ser de tres classes: **impostos, taxes i contribucions especials**

A. ELS IMPOSTOS

Són els tributs que s'exigeixen sense contraprestació, el fet imposable dels quals està constituït per negocis, actes o fets que posen de manifest la capacitat econòmica del contribuïent.

Els impostos, al seu torn, poden ser directes i indirectes :

Impostos Directes	
Són tributs que s'apliquen sobre la renda dels particulars i sobre el benefici de les empreses.	Impost sobre la renda de les persones físiques (IRPF). Impost sobre societats (IS) Impost sobre el patrimoni (IP). Impost sobre activitats econòmiques (IAE) Impost sobre successions i donacions (ISD).

Impostos Indirectes	
S'apliquen en les operacions de producció, consum i capital, sense tenir en compte la situació del contribuent.	Impost sobre el valor afegit (IVA) Impost sobre transmissions patrimonials (ITP) Impostos especials (tabac, alcohol, carburants) Impostos sobre el joc

Els impostos també poden ser classificats en:

- **Progressius:** aquells en què el tipus impositiu s'incrementa a mesura que augmenta la base imposable de l'impost, com l'IRPF.
- **Proporcionals:** mantenen el mateix tipus impositiu; per tant, la quota a pagar serà proporcional a la base imposable, com l'IVA o l'Impost de Societats.

B. LES TAXES

Es paguen com a contrapartida de forma immediata a la prestació d'un servei, o a la realització d'una determinada activitat per part de les Administracions Públiques, l'ús privatiu o aprofitament especial del domini públic.

Com a exemple tenim les taxes que paguem pel gual permanent d'un garatge o, en cas de prestació de servei, les taxes per a l'examen del permís de conduir o estudiar als centres públics.

La persona que paga una taxa obté una utilitat de manera directa i particular.

C. LES CONTRIBUCIONS ESPECIALS

La Llei general tributària defineix les contribucions especials com els «tributs el fet imposable dels quals consisteix en l'obtenció pel tributari obligat d'un benefici o d'un augment de valor dels seus béns com a conseqüència de la realització d'obres públiques o de l'establiment o ampliació de serveis públics».

Com a exemple de contribució tenim, entre d'altres, la primera instal·lació, renovació o substitució de xarxes de distribució d'aigua, clavegueram i desguàs d'aigües residuals. Els subjectes passius seran els propietaris dels immobles beneficiats.

ACTIVITAT 1

En els supòsits següents, identifica de quin tipus de tribut es tracta:

- a) L'empresa EL SOL, SL, paga 1.980 € per l'asfaltatge del carrer on es troben ubicades les seves instal·lacions.
- b) El Xavier és propietari d'un local que utilitza com a garatge. L'Ajuntament li ha carregat un rebut per un import de 56 €, en concepte d'ús de gual permanent.
- c) La Isabel ingressa a l'Agència Tributària 140 € pels rendiments del treball obtinguts durant l'any 20XX.

2. TRIBUTS QUE AFECTEN L'ACTIVITAT EMPRESARIAL

Les empreses estan obligades a pagar uns impostos determinats relacionats amb la seva activitat empresarial. Els més importants són:

Impostos estatals	Són els impostos que recapta l'Estat: <ul style="list-style-type: none"> • Impost sobre la renda de les persones físiques (IRPF) • Impost Sobre societats (IS). • Impost sobre el valor afegit (IVA).
Impostos municipals	Són els impostos que recapten els ajuntaments: <ul style="list-style-type: none"> • Impost sobre activitats econòmiques (IAE). • Impost sobre béns immobles (IBI). • Impost sobre vehicles de tracció mecànica (IVTM).

ABC VOCABULARI

Meritació. Moment en que neix l'obligació de pagament d'un tribut.

Fet imposable. Es el que origina el naixement d'una obligació tributaria; per exemple, l'obtenció de beneficis per part d'una empresa.

Tipus de gravamen. Es el percentatge que s'aplica a la base imposable. S'expressa a través d'un percentatge i el resultat del qual serà la quota tributària.

Contribuent

És la persona física o jurídica sobre la qual recau l'impost.

Subjecte passiu

És la persona natural o jurídica sobre la qual recau l'obligació d'ingressar la quota tributària. En alguns impostos pot coincidir amb el contribuent.

A. Impost sobre la renda de les persones físiques

Impost sobre la renda de les persones físiques (IRPF) és un tribut de caràcter personal i directe que grava la renda de les persones físiques d'acord amb la seva naturalesa i les seves circumstàncies personals i familiars.

Els empresaris que són subjectes passius de l'IRPF, en funció de la seva forma jurídica, són entre d'altres els empresaris individuals (autònoms) i treballadors autònoms econòmicament dependents.

D'altra banda, les empreses estan obligades a retenir als treballadors determinades quantitats en concepte de pagament a compte de l'IRPF.

La retenció que s'ha de practicar serà el resultat d'aplicar al salari íntegre del treballador un percentatge que variarà en funció de la situació personal del treballador.

Posteriorment, l'empresa haurà de fer l'abonament de les retencions practicades a treballadors i determinats professionals.

B. Impost sobre societats [IS]

L'Impost sobre societats és un impost directe que grava l'obtenció de renda de les societats i altres entitats jurídiques que resideixin en territori espanyol.

L'impost sobre societats pren com a base la comptabilitat i la determinació del resultat comptable de les societats (els beneficis) . Els tipus impositius aplicables de manera general són els següents:

- Es fixa com a **tipus general de gravamen el del 25 %**. També aplicable a les entitats de dimensió reduïda i les microempreses.
- Entre els **tipus de gravamen especials** destaquen:
  - Entitats de nova creació (tret de les que hagin de tributar a un tipus inferior), que facin activitats econòmiques, en el primer període impositiu en què la Base Imposable resulti positiva i en el següent: 15 %.
  - Cooperatives fiscalment protegides: 20 % (els resultats extracooperatius aniran al tipus general)
  - Entitats sense finalitats lucratives que apliquin el règim fiscal previst en la Llei 49/2002: 10 % les societats i els fons d'inversió, i 1 % els fons d'actius bancaris.

C. Impost sobre el valor afegit (IVA)

L'IVA es un impost de naturalesa indirecta, ja que és independent de la capacitat econòmica de qui el suporta.

L'IVA és un impost que grava el consum de béns i serveis. Aquest gravamen és suportat pel consumidor final, ja que les empreses poden deduir l'IVA que suporten i tornar a l'Administració pública l'IVA que repercuteixen. Es pot dir que les empreses són «agents recaptadors» de l'impost que hi actuen com a intermediàries.

Aquest impost es desenvoluparà en la unitat següent.

D. Impost sobre activitats econòmiques (IAE)

És un impost gestionat pels ajuntaments que s'aplica tant a persones físiques com a persones jurídiques. Aquest impost grava de manera directa la realització de qualsevol mena d'activitat professional, empresarial o artística que tingui un import net de xifra de negocis igual o superior a un milió d'euros.

Estan exempts del pagament les persones físiques i els subjectes passius que inicien una activitat en territori espanyol durant els dos primers períodes impositius d'aquest impost.

E. Impostos sobre béns immobles (IBI)

És un impost de caràcter local que recapten els ajuntaments i es defineix com un tribut directe de caràcter real que grava el valor dels béns immobles.

Aquest impost recau sobre tots els béns immobles propietat de les empreses i persones físiques. La base imposable d'aquest impost està constituïda pel seu valor cadastral. L'IBI es reportarà l'1 de gener de cada any, prenent com a període impositiu l'any natural.

El tipus de gravamen mínim i supletori i el màxim establert per a aquesta classe de béns immobles són els següents:

Classes d'immobles	Mínim %	Màxim %
Immobles urbans	0,4	1,10
Immobles rústics	0,3	0,9

F. Impost sobre vehicles de tracció mecànica (IVTM)

Es un tribut gestionat també per la Hisenda local. Aquest impost grava la titularitat dels vehicles d'aquesta naturalesa, aptes per circular per les vies públiques, qualsevol que en sigui la classe i la categoria.

La quota d'aquest impost es regirà en funció de la potència del vehicle. La gestió, la liquidació i els terminis de recaptació corresponen a l'ajuntament del domicili que consti en el permís de circulació.

ACTIVITAT 2

La Isabel treballa com a caixera en un supermercat des de fa sis anys, la qual cosa li ha permès adquirir, fa dos anys, un pis on té la residència habitual i un cotxe que utilitza en els desplaçaments. Recentment, ha decidit continuar amb els seus estudis, de forma que es matricula a la Universitat.

Tenint en compte la situació descrita, indica quina classe de tributs haurà de pagar la Isabel.